

KAUPUNKISTRATEGIA MAAILMAN TOIMIVIN KAUPUNKI

Kaupunkiympäristön toimenpideohjelma 2018-2021

Kaupunkiympäristön painotukset

Kestävän kasvun turvaaminen <ul style="list-style-type: none">➤ Asuntotuotannon edistäminen➤ Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot➤ Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen➤ Moderni ilmastovastuu➤ Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat➤ Segregaation ehkäisy	Uudistuvat palvelut <ul style="list-style-type: none">➤ Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille➤ Kumppanuus ja osallisuus toimintatapana vahvistuvat➤ Hallitusti nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin➤ Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö➤ Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti
Vastuullinen taloudenpito <ul style="list-style-type: none">➤ Omaisuudenhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti➤ Kiinteistökannan laadun parantaminen➤ Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus➤ Tuottavuuden parantaminen➤ Vahvistetaan kaupungin asemaa metropolialueena➤	

KESTÄVÄ KASVU				
Asuntotuotannon edistäminen				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Toteutetaan asumisen ja maankäytön ohjelmaa (AM) : kaavoitus, tonttien luovutus, kaupungin oma asuntotuotanto.	Vuoden loppuun mennessä kaavoitettu 760 120 asuntokerrosalaa, josta 343 677 täydennysrakentamiseen (45,2 %). Tontteja luovutettu ennätysellisesti 308 500 k-m ² , tavoitetta ei saavutettu. Toteutuneet Facta-aloitukset 1543 as. (tavoite 1500). Tavoite saavutettiin.	Tavoitteet toteutunevat. Kuitenkin tontinluovutuksen osalta on merkittäviä epävarmuustekijöitä. 3.4. mennessä luovutettu 56 000 k-m ² asuinrakennusoikeutta. 2.4.2019 mennessä toteutunut uutta asuntokerrosalaa 68 686 k-m ² , tavoite koko vuoden osalta 700 000 km ² . Tavoiteltavat Facta aloitukset 1693 as. Tilanne 3.4.2019: 0 / 1693.		Piimies, Haapanen, Kivisyrjä
Sovitetaan infrahankkeiden investointiohjelma AM-ohjelmaan.	AM-ohjelma on integroitu infratoimijoiden yhteiseen paikkatietopohjaiseen ohjelmointisovellukseen, Louhi-palveluun. Louhi-palvelun avulla tunnistetaan AM-kohteiden toteutusaikataulujen kannalta kriittiset infrahankkeet ja varmistetaan infrahankkeiden oikea-aikainen rakentaminen. Tietoja hyödynnetään yhteiseen ATO-mittaristoon, mittaristo on sovittu otettavaksi käyttöön vuonna 2019.	ATO-mittarin riskinä on asuntotuotantorekisterin puutteelliset tiedot.		Putkonen
Tehostetaan täydennysrakentamista, hankkeet.	Isoimmat hankkeet (suluissa asumista): Työnjohtajank adun korttelit (136 000 k-m ²), Patterimäki (35 500 k-m ²), Töölön sairaalan alue (26 420 k-m ²), Jakomäen sydän (25 400 k-m ²), Orapihlajatie ja Paatsamatien alue (24 450 k-m ²), Puusepänkorttelit (11 350 k-m ²). Yhteensä kaavoitettu 343 677 k-m ² . Valittu yhteistyössä kanslian kanssa kaupunki uudistusalueet ja priorisoitu painopistealueet.	Hankkeet etenevät toimintasuunnitelman mukaisesti.		Piimies
Bulevardit ja niiden maankäyttö, hankkeet mm. Vihdintie, Tuusulanväylä.	Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardin suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin kylk 5.6.2018 ja Tuusulan bulevardin suunnitteluperiaatteet 18.12.2018	Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupunginosan kaavarungon laatiminen on käynnissä. Kaavarungossa tarkastellaan rakentamista, liikennejärjestelyjä ja ympäristöä ja siihen saattoi antaa mielipiteitä 24.3 mennessä. Tavoitteena on saada se lautakuntaan vielä keväällä.		Piimies

Pikaraitiotiet ja niiden maankäyttö, mm. Viikin-Malmin pikaratikka.	<i>Vihdintien bulevardin ja Läntisen kantakaupungin raitiotien yleissuunnittelu etenee siten, että suunnitelmaratkaisut valmistuvat kevään 2019 aikana. Ne viedään lautakunnan päätettäväksi jatkosuunnittelun pohjaksi touko-kesäkuussa 2019. Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman työohjelma tekeillä ja työn kilpailutusta valmistellaan. Työ käynnistyy 2019 ja jatkuu vuoden 2020.</i>	Vihdintien raitiotien teknistä toteutettavuutta (mm. Pohjanvahvistus ja johtosiirrot) arvioitu kunnallisteknisessä suunnittelussa. Liikenteen yleissuunnitelmat valmistuvat syksyllä 2019. Vihdintien pikaraitiotien hankepäätös valmistellaan keväälle 2020. Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman työohjelma on valmistumassa ja työ kilpailutetaan kesän aikana. Suunnittelu käynnistyy syksyllä 2019.		Manninen, Putkonen
Tehdään alueellinen pysäköintimalliselvitys.	<i>Markkinaehtoisen pysäköinnin periaatteet ja hankkeeseen liittyvät konsulttiselvitykset ovat valmistuneet. Pilottikohteet valitaan vuoden 2019 keväällä. Hankkeen vuorovaikutus tehdään tammi-helmikuussa ja asia etenee lautakuntaa 3-4/2019.</i>	Kaupunkiympäristölautakunta päätti markkinaehtoisen pysäköinnin kokeilun periaatteista 16.4.2019. Kokeilua sovelletaan Nihtiin, Hernesaareen ja Hakaniemenrantaan.		Putkonen
KESTÄVÄ KASVU				
Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Toteutetaan liikkumisen kehittämishjelmaa ja Helsingin kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelmaa (Sustainable Urban Mobility Plan=SUMP) toimenpiteitä	<i>Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP toimenpiteitä: Kestävän liikkumisen (joukkoliikenne, pyöräliikenne, kävely) hankkeita on edistetty aktiivisesti kehittämishjelmien mukaisesti. SUMP seuranta kertaalleen tehty ja tiedot esitetään lautakunnalle helmikuussa 2019.</i>	Tulokset esitelty lautakunnalle 26.2.2018. Tulokset , Kriteerit täyttyivät hyvin.		Putkonen
Toteutetaan raitiliikenteen kehittämishjelman toimenpiteitä	<i>Ohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä on tehty hankekortit ja hankkeita on suunniteltu sekä viety investointiohjelmaan</i>	Raitiliikenteen linjastosuunnitelman mukaiset viimeiset toimenpiteet suunnitteilla ja käsitellään poliittisesti vuoden 2019 aikana. Tähän liittyy mm raitiliikenteen kääntöpaikka Tukholmankadun varrella Rosina Heikelin puiston ympäri.		Putkonen
Päivitetään pyöräilyn edistämishjelma ja toteutetaan siinä olevia toimenpiteitä.	<i>Edistämishjelma päivitetään 2019 aikana ja sen työohjelma on valmistelussa.</i>	Vuonna 2019 valmistuu Mäkelänkadun ja itäbaanan katusuunnitelmat täydentäen kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkkoa, pyöräpysäköintiä rakennetaan Kaartinkaupunkiin. Kantakaupungin tavoiteverkon ja baanaverkon toteutumista edistetään: yleissuunnitelmat laaditaan		Putkonen

		Arabianbaanasta ja Kuusisaaren- ja Munkkiniemenbaanoista. Pyöräilyn edistämishojelman päivitystyö on käynnistynyt. Työ valmistuu ensi vuonna.		
Päivitetään älyliikenneohjelma, jossa mm. laaditaan automaattiliikenteen kehittämissuunnitelman sisältävä älyliikenneohjelman päivitystyö on käynnissä ja valmistuu aikataulun mukaisesti kesällä 2019. Tammikuussa 2019 järjestetään poikkihallinnollinen työpaja.	<i>Aikataulussa. Automaattiliikenteen kehittämissuunnitelman sisältävä älyliikenneohjelman päivitystyö on käynnissä ja valmistuu aikataulun mukaisesti kesällä 2019. Tammikuussa 2019 järjestetään poikkihallinnollinen työpaja.</i>	Työ on aikataulussa. Valmistuu kesällä 2019 ja viedään päätöksentekoon syksyllä 2019. Lisäksi on tehty mm. liikenteenohjauslaitteiden alusta- ja ohjelmointityökalujen kehitystyötä. Kehittämistyö kytketään osaksi Jätkäsaaren Mobility Labiä.		Putkonen
Yhteistyö jalankulun reitistön vahvistamiseksi mm. Vistran toimenpideohjelman pohjalta.		Aikataulussa, merellisen rantareittien ja virkistysreittien epäjatkuvuuskohtia suunnittelussa; jatkuvaa toimintaa		Luomanen
KESTÄVÄ KASVU				
Keskustan elinvoimaisuus				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Tapahtumien mahdollistaminen; hankkeet mm: Baanan ja Töölönlahden alue, Suvilahdenalue.	<i>Hankkeet aikataulussa, Töölönlahti 12/2018. Suvilahden voimalaitosaluetta tutkitaan ympärivuotiseen tapahtumakäyttöön. Suunnitteluperiaatteet ja asemakaavamuutos vuonna 2019.</i>	Tapahtumien järjestämistä helpottamaan ulkoilmatapahtumien lean-projekti käynnissä. Suvilahden asemakaavaehdotus aikataulussa.		Leijo Piimies
Keskustan elävöittämissuunnitelmat; mm. Kauppatori ja Eteläranta.	<i>Etenee aikataulussa. Kantakaupungin suunnitteluperiaatteet laaditaan kantakaupungin ja keskustan hankkeita tukevan vuorovaikutteisen keskustavision pohjalta. Visiovaihe on meneillään.</i>	Keskustan visiotyö sekä kantakaupungin kaavojen ajantasaistamisen suunnitteluperiaatteiden laadintatyö jatkuvat. Kauppatorin luonnosvaiheen aineisto nähtävillä syksyllä 2019. Pormestari on perustanut Eteläsataman länsiosalle työryhmän, joka tulee laatimaan linjaukset suunnittelulle. Eteläsataman itäosan suunnitteluperiaatteiden laatiminen siirtyy osana Eteläsataman kokonaissuunnittelua seuraaville vuosille.		Piimies
Kävelykeskustan merkittävemmän laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytysten	<i>Kansliavetoisesti etenee aikataulussa. Kymppien asiantuntijat ovat mukana ohjausryhmässä,</i>	Kävelemisen kehittämissuunnitelma on valmisteilla.		Putkonen

selvittäminen. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	<i>projektiryhmässä ja osaltaan vastaavat osatehtävien valmistumisesta.</i>			
Keskustan raitiotieverkon kehittäminen ja laajentaminen.	<i>Keskustan raitioliikennettä laajennetaan Hernesaareen, Kalasatamaan ja Ilmalaan sekä Jätkäsaarella ja läntisessä kantakaupungissa. Hankkeilla on omat aikataulut ja ne etenivät 2018 sovitusti.</i>	Kalasataman raitiotien toteutus kilpailutetaan Allianssihankkeena samalla kun kilpailutetaan Kruunusillat hankkeen Allianssi kesän 2019 aikana. Hernesaaren raitiotien ensimmäinen vaihe valmistuu 2021 syksyllä. Jätkäsaaren raitiotien tavoitelinjaston raiteet valmistuvat 20-luvun puolivälissä. Aikatauluun ovat vaikuttaneet katujen vieressä olevien kiinteistöhankeiden ja Atlantin sillan rakentamisaikataulut. Pasilan sillan raitiotiejärjestelyt valmistuvat kesällä 2019 ja tämän lähialueen radat 2022.		Putkonen
Keskustan yleisten alueiden hankkeet sekä viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämisen hankkeet mm; Kaisaniemen puisto ja -ranta, Erottajanaukio, valaistuksen periaatteet.	<i>Etenee aikataulussa, Kaisaniemi 11/2018, Töölönlahti 12/2018</i>	Erottajanaukio valmistuu lokakuussa 2019. Johanneksenpuiston suunnitelma Kylk 8/2019, Sibeliuksenpuiston suunnittelu käynnistynyt ja Kaisaniemen puiston suunnittelun tarjouspyyntö Hilmaan 6/2019.		Luomanen
KESTÄVÄ KASVU				
Moderni ilmastovastuu				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Toteutetaan päästövähennysohjelman toimenpiteitä osana strategian toimenpiteitä. Kärkihanke. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	<i>Kaupunginhallitus hyväksyi 147 toimenpidettä sisältävän päästövähennysohjelman joulukuussa.</i>	Laaditaan projektisuunnitelmaa.		Viinanen Koskinen
Kehitetään toimintoja kiertotalouden edellytysten parantamiseksi ja tehostetaan materiaalien hyödyntämistä ja	<i>Osallistutaan Circular Economy Cities-hankkeeseen, jonka osana tuotetaan tietoa rakentamisen kiertotalousratkaisuista. Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalin hyödyntämisen sekä lumen käsittelyn periaatteet ja toimenpideohjelma on</i>	Circular Cities -hankkeessa tuotettava politiikkapaperi ja case-katalogi valmistuvat kesäkuussa. Kaupunki lähtee kehittämään irtaimiston kierrätystä Turun kaupungin kanssa yhteishankkeessa. Biomassoihin liittyen on		af Hällström

vähäpäästöisiä materiaaleja hankkeissa.	<i>toimitettu kaupungin johtoryhmälle. Massaseuranta jatkuu.</i>	lisätty yhteistyötä kaupungin sisällä. Kierto- ja jakamistalouden tiekartan kick-off-tilaisuus on 2.5.		
Huomioidaan suunnittelussa ennakoitusti sopeutumistarpeet ilmastomuutokseen.	<i>Sääolojen ääri-ilmiöiden varautumissuunnitelman tarkentaminen on käynnistynyt. Kaupungin ilmastomuutokseen sopeutumisen linjaukset viedään päätöksentekoon.</i>	Ilmastomuutokseen sopeutumisen linjaukset menevät huhtikuussa kaupunginhallituksen päätettäväksi.		af Hällström
Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja hyvinvointivaikutukset turvataan.	<i>Toteutunee</i>	Seuraavaksi uudistetaan toimintatapaa pohjautuen HNH2035 ohjelmaan ja KYMP:n ympäristöohjelmaan. Saavutettavuustyökalu valmistuu 6/2019		Luomanen
Parannetaan rakennusten (kaupungin toimitilat ja asuntotuotanto) ja ulkovalaistuksen energiatehokkuutta sekä toimitilojen tilatehokkuutta.	<i>Rakennusvalvonta edistää energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttämistä ohjauksella ja kannustuksella (rakennusvalvontataksaan kannustava päivitys 11/2018 YLJAssa). Asia huomioidaan rakennusten hankesuunnittelussa uudisrakennus- ja perusparannushankkeissa. Helsinki-LED –projekti aikataulussa</i>	Rakennusvalvontataksaan vuodelle 2020 tutkitaan lisää kannustavia elementtejä (tapahtuu loka-marraskuussa 2019).		Miller, Kuusinen, Kurki
KESTÄVÄ KASVU				
Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Merellisyden vahvistaminen toimenpiteiksi (kärkihankkeet) ja rantojen valaistus, merelliset esikaupungit. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	<i>Vallisaaren ja Kuninkaansaaren asemakaavaehdotus hyväksytty kylk 12/2018. Merellisen Helsingin yleissuunnitelman luontoarvojen tarkasteluja ja saarten kategorisointia tehty, huoltoliikenteen periaatesuunnitelma laadittu. Isosaaren maankäyttövisiot tehty 2018 ja aloitettu ilmastokestävän rantarakentamisen periaatteiden laadinta. Vallisaaren laadittu vesihuollon järjestelysuunnitelma. Koko saariston yhdyskuntatekniikan periaatesuunnitelma käynnissä.</i>	Vasikkasaaren toteuttajakumppanihakua toteutetaan ja kunnallistekniikkaa Vallisaareen ja Kuninkaansaareen suunnitellaan. Merellisen Helsingin saavutettavuutta parannetaan suunnittelemalla uusia vesiliikennereittejä ja uutta toimintamallia koko vesiliikenteen järjestämiseksi. Saariston huoltoliikennettä tehostetaan suunnittelemalla toiminnan organisointia tähtikohteissa kaupungin, valtion ja yksityisten yhteisenä huoltorinkinä. Erityyppisten toimintojen mahdolliset sijaintipaikat rantavyöhykkeellä kartoitetaan merellisten elinkeinojen edistämiseksi ja		Piimies

		<p>sisäisen prosessin tehostamiseksi. Rantareitin opastamishanke aloitetaan. Valaistusperiaatteiden suunnittelu on käynnissä. Asemakaavoituksen tueksi laadittavien ilmastokestävän rantarakentamisen periaatteiden suunnittelu on aloitettu.</p> <p>Suunnitelmat Vallisaaren kunnallistekniikasta valmistuneet keväällä 2019, toteutus vielä kesän aikana, jos lupien kanssa ei ongelmia. Vesiliikenteen selvitys valmis 2019. Investointien ohjelmoinnissa huomioitu laiturialueiden kunnostus ja suunnitteluvalmius varmistetaan toteutettavissa kohteissa. Kunnostettavista laitureista sopiminen Kuvan kanssa alkamassa</p>		
<p>Vahvistetaan kaupunginosien omaleimaisuutta täydennysrakentamisen, maisemasuunnittelun ja luonnonhoidon keinoin.</p>	<p><i>Hankkeet aikataulussa. Malmin keskustan visiotyö on käynnistetty. Herttoniemessä hyväksytty Työnjohtajakadun ja Puusepänkadun korttelien asemakaavat. Jakomäen sydän asemakaava hyväksytty. Myllypurossa kehitetty asemaseudun aluetta, Metropolian campus.</i></p>	<p>Täydennysrakentamisen painopistealueet priorisoitu ja näistä keskeisimmiksi valitut kaupunki uudistusalueet lanseerattu yhteistyössä kanslian kanssa. Alueet ovat Malmi, Malminkartano-Kannelmäki sekä Kontula-Mellunmäki. Asuntotuotantokohteissa suunnitelmaan viheraluejärjestelmää. Puistojen suunnittelu painottuu asuntotuotantokohteisiin. Aluesuunnitelmia laadinnassa seuraavilla alueilla: Herttoniemi, Kaarela, Malmi, Vuosaari, Oulunkylä-Maunula, Kallio-Alppila, Pitäjänmäki-Konala.</p>		<p>Piimies, Luomanen</p>
<p>Laaditaan alueellisia kehittämissuunnitelmia yleiskaavan toteuttamisohjelman täydennysrakentamisalueille.</p>	<p><i>Suunnitteluperiaatteet mm. Itä- ja Länsi-Pasilaan, Kontulaan, sekä Vuosaaren Kallvikin valmistella. Kylk 2019.</i></p>	<p>Kallvikintien suunnitteluperiaatteet olivat nähtävillä tammikuussa ja Kylk:n käsittelyssä huhtikuussa. Kontulan kerrostaloalueen täydennysrakentamis-periaatteet olivat nähtävillä maaliskuussa. Länsi-Herttoniemen suunnitteluperiaatteita voi kommentoida verkossa koko kevään. Jollaksen suunnitteluperiaatteiden luonnos oli nähtävillä 15.3-12.4.</p>		<p>Piimies</p>

Tehdään toiminnallista kävely-ympäristöä tukevia suunnitteluratkaisuja (esim. asemanseudut).	<i>Toteutettu asemakaavoissa, kuten Pasilan Postipuiston asemakaavassa (kylk 20.3.18)</i>	Toteutuu asemakaavoissa, esim. Laajasalon ratikkakorttelit, kylk, 2/2019, Hakaniemenrannan asemakaavamuutos, kylk 4/2019.		Piimies
Vuoden 2019 aikana 10 uutta city-WC:tä		Yksi toteutuksessa, neljä suunnitelma lupavaiheessa, 5 suunnitteella.		Luomanen
KESTÄVÄ KASVU				
Segregaation ehkäisy				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Monipuolinen hallintamuotojakauma asuntotarjonnassa.	<i>Viime vuoden varauskierroksen jälkeen tontteja oli varattuna n. 26 000 asunnon rakentamista varten. Varaukskannan hallinta- ja rahoitusmuotojakauma oli:</i> <ul style="list-style-type: none"> • 23 % ARA-tuotantoa • 32 % välimuodon tuotantoa • 45 % sääntelemätöntä <i>AM-ohjelman asettamat tavoiteluvut ovat vastaavasti 25-30-45</i>	Yleinen varauskierros (181 000 k-m2 asuinrakennusoikeutta) KYLK:n käsittelyssä 16.4.2019		Haapanen
Kaupungin vuokratalojen segregaatiokehitystä seurataan ja asia huomioidaan asukasvalintoja tehtäessä.	<i>Asuntopalvelut hyödynsi asukasvalinnoissaan kaupunginkanslian kaupunkitutkimus- ja tilastoyksikön kaupungin johdon käyttöön valmistelemaa aluetasoista segregaatiomittaria. Lisäksi yksikkö on yhdessä kaupunkitutkimus- ja tilastoyksikön kanssa aloittanut kaupunkitasoista mittaria täydentävän segregaatiotyökalun rakentamisen. Tietojen perusteella pystytään muodostamaan aiempaa tarkempi kuva eri alueiden ja talojen asukasrakenteen kehityksestä ja huomioimaan tilanne asukasvalinnoissa</i>	Seuranta loppu vuodesta.		Leijo/ Liski
Toimiala vähentää toimintaansa liittyvän osallistumisen esteitä ja parantaa tiedonsaantia keskeisimmistä palveluistaan.	<i>11/2018 viestintätutkimus osoitti, että tiedonsaanti on parantunut merkittävästi. Otantatutkimus, virhemarginaali 3 %.</i>	Toimenpiteitä jatketaan edelleen. Mittaus vuoden lopussa.		Mäntymäki
UUUDISTUVAT PALVELUT				
Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille				

Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranata 2019	2020	Vastuu
Kaavoitetaan aktiivisesti toimitilatontteja, varmistetaan, että toimitilavaranto ei vähene nykyisillä toimitila-alueilla ja keskustoissa.	<i>Vuoden loppuun mennessä on kaavoitettu 276 540 k-m2 uutta toimitilaa. Suurimmat hankkeet: Arabian tehdaskortteli 72 322 k-m2, Työnjohtajakadun kortteli 28 120 k-m2, Mäkelänrinteen urheilukampuksen alue 23 400 k-m2, Jätkäsaaren Melkinlaituri 15 320 k-m2 ja Hakanimen hotelli (14 500 k-m2. Toimitila-alueille on laadittu suunnitteluperiaatteet Vattuniemeen ja Roihuvuoreen. Vallilan teollisuusalueen sekä Lassilan ja Kannelmäen toimitilaperiaatteet siirtyneet keväälle 2019.</i>	2.4.2019 mennessä toteutunut uutta asuntokerrosalaa 68 686 k-m2. Hankkeet etenevät toimintasuunnitelman mukaisesti.		Piimies
Toteuttamiskelpoisten suurhankkeiden edistäminen kumppanuushankkeissa; Garden - Helsinki, Marian sairaala-alue ym. startup-hankkeet.	<i>Marian suunnitteluperiaatteet olivat kylk 3/2018, asemakaavan muutosehdotus vuonna 2019, päätetyt Start-up tilojen korjaus- ja muutostyöt etenevät. Meilahden campuksen viereisessä Töölöntullin kaavamuutoksessa varmistetaan sekä toimitilaa että opiskelija-asumista asumisen lisäksi. Garden Helsinki-hankkeen aikataulua lykätty hankkeen toiveesta keväälle 2019. Kaavaluonnos oli nähtävillä 6/18</i>	Hankkeet aikataulussa. Garden Helsinki muutosehdotus hyväksyttiin kylk 4/2019.		Piimies
Teollisuuskadun alueesta kehittyvä merkittävä työpaikka-alue ja keskustan laajenemisalue.	<i>Teollisuuskadun suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa 12/2018. Kaavarunko kylk 2019.</i>	Osana Teollisuuskadun akselia kehitetään Junatien alueen ympäristöä, josta alkaa toukokuussa kansainvälinen suunnittelukilpailu.		Piimies
UUDISTUVAT PALVELUT				
Kumppanuus ja osallisuus				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Toimialan osallisuussuunnitelma laaditaan ja suunnitelman toimenpiteet toteutetaan.	<i>Toimialan osallisuussuunnitelman laadinta on käynnissä. Uutta osallisuuskonseptia pilotoidaan (Herttoniemi visio). Tapahtumia toteutetaan kumppanuusperiaatteella.</i>	Toimialan osallisuussuunnitelma laadittu.		Mäntymäki
Helsinki alustana; Rakennusten väliaikaiskäyttö. Hekan ja Hason liiketilat, Tukutorin alue ja kauppahallien käyttö.	<i>Käynnissä</i>	Väliaikaiskäytössä rakennuksen käytön ko. tarkoitukseen tiedetään päättyvän. Kohde voidaan purkaa, myydä tai siihen on tulossa käyttötarkoituksen muutos tai kaavaan muutos vuokrauksessa. Yritysvuokrauksen yksikkö vuokraa väliaikaisesti vapautuvia		Grundström

		<p>tiloja yrityksille ja yhteisöille huomioiden käyttötarkoituksen ja tilojen turvallisuuden. Kaupunki lisää ja tehostaa tilojen väliaikaiskäyttöä huomioiden kokonaistaloudellisuuden. Mittarit luotu. Aikataulu 2019-2020</p> <p>Hekan ja Hason liiketilojen vuokraus; Helsingin kaupungilla on vuokrasopimus Hekan kanssa noin 600 liiketilasta ja Hason kanssa viidestä liiketilasta. Yritysvuokrauksen yksikkö jälleenvuokraa ne yrityksille ja yhteisöille. Yksityiskohtaiset vuokrausprosessit ovat työn alla. Seurantapalaverit kerran kuukaudessa. Mittari: tilojen vajaakäyttöaste (%) Aikataulu 2019-2020</p> <p>Tukkutorin ja kauppahallien käyttö, prosessi ja toiminta; Tukkutorin vuokrattavat tilat Teurastamolla ja pakastamossa ovat täynnä. Uuden pakastamon rakentamista valmistellaan ja edellytysinvestointityöt käynnistyivät huhtikuun alussa.</p> <p>Hietalahden hallin ja Hakaniemen väliaikaishallin vuokrausaste on 100%.</p> <p>Vanha kauppahalli kärsii asiakaskadosta. Kauppahallista valmistui selvitys vuodenvaiheessa; Nykytoiminta-analyysi ja kehitysmahdollisuudet. Torien varsinainen myyntikausi on alkamassa. Kauppatori on täynnä.</p>		
<p>Kaupunkiympäristö toteuttaa tapahtumia (esimerkiksi puistojen</p>	<p><i>Toteutettu mm. Ison Roban avajaiset kumppanuusperiaatteella</i></p>	<p>Mechelinkadun katujuhlat toukokuu 2019.</p>		<p>Mäntymäki</p>

ja katujen avajaisia) kumppanuusperiaatteella paikallisten toimijoiden kanssa.				
Osallistuva budjetointi (OSBU) käynnistyy		Osbu on käynnistynyt ja Kymp:n projektiryhmä on käynnistynyt. Kaupunginkanslia vastaa ja ohjeistaa hanketta		Luomanen / Santaoja
UUDISTUVAT PALVELUT				
Ketterä toimintakulttuuri				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	
Katutöiden työmaa-aikaisten haittojen vähentäminen. Toteutetaan " Selvitys katutöistä " – ohjelman kaupunkiympäristön toimialan katuhankkeiden sekä kadulla tehtävien töiden kaupungin viranomaisrooliin liittyviä kehittämistoimenpiteitä.	<i>Selvitys laadittu 12/2017, tilanneraportti Kylk 03/2018 ja 06/2018. Katutöiden kehittämishanke on käynnistynyt yhteistyössä Aaltoyliopiston kanssa</i>	Työmaiden haittojen hallintaan etukäteisarviointityökalujen kehittäminen mm. Haittojenarviointityökalu, Louhi ja Haittojen hallintasuunnitelma käynnissä. Näiden seuranta osaksi alla olevaa Toimiva katuhankkeet kokonaisuutta.		Putkonen
Toimialan keskeisimpien toimintaketjujen sujuvuutta parannetaan (kuvaus, kehittäminen ja arviointi). Toimiala leanattaviksi prosesseiksi on valittu kadunrakentamisen prosessi sekä tapahtuman järjestämisen prosessi.	<i>Toimialan ydinprosessit ja niiden pääprosessit on määritelty, lisäksi ydinprosessien tavoite ja asiakasmittaristo on laadittu. Prosessien kuvaaminen ja ydinprosessien sujuvuuden kehittäminen jatkuu. Palvelutilahankkeiden prosessia kehitetään yhdessä myös mm. kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Toimialan leanattaviksi prosesseiksi on valittu kadunrakentamisprosessi sekä tapahtuman järjestämisen prosessi (kaupunkitasoinen). Kadunrakentamisprosessin leanaustyölle on laadittu projektisuunnitelma ja työ on käynnistynyt osana laajaa yhteistyöhanketta Aalto-yliopiston kanssa.</i>	Ydinprosessien sisältöä kehitetään edelleen ja laaditaan asiakasmittareita sekä mallinnetaan prosessien välistä vuorovaikutusta, jotta tietoarkkitehtuurin hallinta ja prosessien kokonaishallinta paranee. Leanattavat prosessit etenevät suunnitellusti.		Kielenniva
Vuonna 2019 toteutetaan katujen rakennuttamisprosessin lean-kehittäminen, johon sisältyy hanke Aalto yliopiston kanssa.		Toimivat katuhankkeet kokonaisuus on käynnistynyt, työohjelma on hyväksytty ja pormestarijohtoisesti ohjausryhmä kokoontunut. Osahankkeiden etenemistä		Putkonen

Kokonaisuutta kutsutaan Toimivat katuhankkeet -nimellä.		seurataan. Projektipäällikkö on rekrytointivaiheessa.		
UUDISTUVAT PALVELUT				
Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Toteutetaan asiakaskokemuksen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä. Vuosi 2019 on asiakaskokemuksen parantamisen teemavuosi.	<i>Prosesseja kehitetään palvelumuotoilun keinoin yhdessä asiakkaiden kanssa (esim. luvat). Osallistutaan sosiaali- ja terveystoimen kanssa vuorovaikutustilahankkeissa kehitystyöhön. Asiakastyön ajokortin sisällön suunnittelu etenee, koulutus alkaa 2019. Big Room -työskentely asiakaspalvelun ja ydintoimintojen kanssa on aloitettu. Hallinto- ja tukipalveluja kehitetään hyödyntäen palautekyselyn 02/2018 tuloksia, uusintakysely 01/2019.</i>	Etenee vuosisuunnitelman mukaisesti. Kehitetään asiakasviestintää ja jalkautetaan osallisuusmallina, asiakastyön ajokortti – koulutusmoduulia, asiantuntijoiden ajanvarausjärjestelmää ja sähköisten palvelujen käyttäjälähtöisyyttä.		Kielenniva, Suominen
Edistetään toimialan digitaalista muutosta ja osaamista. Laaditaan toimialan digitalisaatio-ohjelma. Toimialan digitalisaatio-ohjelmaa täsmennetään ja toimenpiteitä toteutetaan.	Toimialan digiohjelman ensimmäinen luonnos esiteltiin toukokuussa 2018 digitalisaatiotoimikunnalle ja suunnitelmaa täsmennettiin syyspuolella 2018. Merkittävimpiä vuonna 2018 tehtyjä toimenpiteitä ovat muun muassa osallistuminen Euroopan suurimpaan Hackatoniin Katutöiden digitaalinen tilannekuva –haasteella sekä kehittämällä konenäköön perustuva liukkauden tunnistamista ja Chattibotti-tekoälykokeiluja. Digitalisaation edistämiseen liittyy keskeisesti myös toimialan työkuultuurin muutos ”Digitaalisempi minä”. <i>Sähköistä asiointia kehitetään ja lisätään (rakennusvalvonta, pysäköintitunnukset). Asiakaspalvelussa ollaan ottamassa chat käyttöön. Siirtosoihto mobiilisovellusta, joka auttaa kaupunkilaisia varautumaan kadunvarsipysäköintiä rajoittamaan kunnossapitotöihin, kokeillaan.</i>	Täsmennetään digihankkeiden kokonaisuutta ohjelmaksi ja varmistetaan toimeenpanon riittävät resurssit sekä siirretään työ osaksi ydinprosessiryhmien toimintaa.		Kielenniva, Majuri
Edistetään esteettömyyttä kaupungin toiminnassa sovittujen toimenpiteiden mukaisesti	<i>Kaupunkitasoisen esteettömyystyöryhmän toiminta on käynnistynyt ja ryhmä on määritellyt</i>	Toteutetaan ohjelman mukaisesti.		Kielenniva, Tujula

	<i>esteettömyystötä edistävät toimenpiteet, joita lähdetään toteuttamaan eri toimialoilla.</i>			
Rakennetaan ja otetaan käyttöön toimialan asiakasyytyväisyyden mittausjärjestelmä. Testataan ja kehitetään toimialan asiakasyytyväisyyden mittausjärjestelmää.	<i>Toimialan keskeisimpien asiakasyytyväisyysmittareiden mittaristo valmis. Ydinprosessiryhmät testaavat ja kehittävät sitä vuoden 2019 aikana. Rakennusvalvonnan ja asiakaspalvelun jatkuvat asiakasyytyväisyysmittaukset on otettu käyttöön. Palvelutilaprosessin asiakasyytyväisyyskysely tehty</i>	Testataan mittareita.		Kielenniva, Suominen

UUDISTUVAT PALVELUT				
Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Vahvistetaan jaettua johtajuutta ja tiedolla johtamista (johdon mittaristo, esimiesvalmennus, esimiestyön arviointi).	<i>Esimiesvalmennukset jatkuivat jaetun johtajuuden käytäntöön viemiseksi (mobiiliverkkosovellus, Johtamispolku). Syksyllä 2018 valmistui Kympin johtamisen – johtamisen kymppi -kirjanen, jossa on kiteytetty Kympin johtamismalli jaetusta johtajuudesta. Johtoryhmien työtä on kehitetty itsearvioinnilla ja tiimivalmennuksella vuoden 2018 aikana.</i>	Johdon mittariston suunnittelu käynnistyy sekä esimiestyön arviointi ja muutosjohtamisen kokonaisuus.		Lappalainen, Koivulehto
Kehitetään monipaikkaisen työn edellytyksiä: työtapa ja sähköisten työvälineiden käyttöä.	<i>Monipaikkaisen työympäristön muutoksen läpivienti on käynnistymässä digitalisaatio-ohjelman laatimisen rinnalla.</i>	Toteutetaan työympäristökehittämisen ohjelmassa.		Kielenniva, Majuri
Ympäristöjohtaminen viedään kiinteäksi osaksi toimialan johtamis- ja toimintajärjestelmää.	<i>Toimialan ympäristöohjelma on valmis ja sen toimeenpano on käynnistynyt. Ympäristöjohtaminen toteutetaan Ekokompassi-järjestelmää noudattaen.</i>	Ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa tammikuussa. Ohjelmaa on esitelty palvelujen ohjausryhmille ja käyty läpi sen toteutusta. Ohjelman esittely sisältyy KympAkatemian ilmasto- ja kiertotalouskoulutuksiin.		Kielenniva, Lukin

Integroidaan kestävyden GRI-mittaristo (talous, ympäristö ja sosiaalinen) osaksi kaupungin raportointia. Osallistutaan kaupunginkanslian vetämään SDG-raportointiin (YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mittaristo).	<i>Laadittu selvitys GRI-mittariston soveltuvuudesta kaupunkiorganisaatioon. Integrointi toteutetaan yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa, mutta ei GRI:n pohjalta vaan osana SDG-raportointia.</i>	SDG-työ edennyt kaupunginkanslian asettamassa aikataulussa ja koko työ valmistuu kesäkuussa. Mapping 1 -vaihe julkaistiin Kaupunkisymposiumissa 3.4.		af Hällström
Päivitetään kaupungin ympäristöpolitiikka.	<i>Päivitystyö on käynnistetty.</i>	Ympäristöpolitiikan päivityksen kick-off-tilaisuus järjestettiin 16.4. ja työ on valmis vuoden loppuun mennessä.		af Hällström

VASTUULLINEN TALOUDENPITO				
Omaisuuksienhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Laaditaan maapoliittiset periaatteet. / Kärkihanke 2018 valmistellaan tontin luovutusta koskevat linjaukset ja 2019 maanhankintaa ja muita maapoliittisia toimenpiteitä koskevat linjaukset. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	<i>Kaupungin johtoryhmä on 10/2018 hyväksynyt maapoliittisten linjausten tontinluovutusta koskevan osan. Tontinluovutusta koskevat linjaukset saatetaan päätöksentekoon 1-2/2019. Maanhankintaa ja muita maapoliittisia toimenpiteitä koskevien linjausten (maapoliittisten linjausten 2. vaihe) valmistelu on aloitettu. Maapoliittisten linjausten 2. vaihe saatetaan päätöksentekoon kevään 2019 aikana.</i>	Tontinluovutusta koskevat linjaukset hyväksytty Kaupunginhallituksessa 1.4.2019. Maapoliittisten linjausten 2. vaihe taustatyötä aloitettu, työryhmätyöskentely syksyn 2019 aikana		Haapanen
Omaisuuksienhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti; rakennukset, yleiset alueet. Yleisille alueille laaditaan omaisuudenhallinnan linjaus.	<i>Tilojen omistamista elinkaaritaloudellisesti linjataan kiinteistöstrategiassa. Valmisteltu elinkaariohjausmallia ja laadittu korjausvelan haltuunotto-suunnitelma. Yleisten alueiden omaisuudenhallinnan linjauksen valmistelu on käynnissä. Linjaus 2018.</i>	Kiinteistöstrategian ja toteutusohjelman hyväksymisen jälkeen täsmennetään salkuttamisen periaatteita ja käynnistetään kiinteistökannan salkutus, jossa huomioidaan korjausvelan haltuunotto-suunnitelma. Infraomaisuuden hallinnan linjaus on valmistunut ja se viedään päätöksentekoon.		Hilden, Kurki Rytkönen

		Linjaukseen pohjautuvan toimenpideohjelman laadinta on aloitettu.		
Laaditaan hankintastrategia, jossa huomioidaan mm erilaiset hankintamuodot, vastuullisuus ja elinkaarivaikutus.	<i>Valmistui 12/2018, Kyllä päätettäväksi kevät 2019</i>	Lautakunnassa 5.2.2019.		Ravanti
Kaupungin omien tilojen käyttöä tehostetaan.	<i>Asiaa tarkastellaan toimistotilojen muutoksissa (esimerkinä Kuva) sekä palvelutilaverkkotarkasteluissa ja osana yksittäisten palvelutilojen hankesuunnittelua.</i>	<i>Palvelutilaverkkotarkasteluissa yhdistetään mahdollisuuksien mukaan hankkeita tilatehokkuuden parantamiseksi.</i>		Hilden, Kurki
VASTUULLINEN TALOUDENPITO				
Kiinteistökannan laadun parantaminen				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Laaditaan kiinteistöstrategia/ kärkihanke. Sisältää toimitilastrategian (kehittämisen ja sisäisen vuokrauksen periaatteet) ja toimitilaomaisuuden omistajapoliittiset linjaukset (hankinnan, luovutuksen ja luopumisen periaatteet).	<i>Kiinteistöstrategia on valmis ja se on lausunnoilla toimialojen lautakunnissa. Toimeenpano-ohjelman valmistelu käynnissä.</i>	<i>Kiinteistöstrategiaan on tehty lausuntojen pohjalta muutokset. Kiinteistöstrategia, sisäilmaohjelma ja näiden toteutusohjelma ovat valmiita ja ne ovat menossa kaupunginhallituksen toukokuussa.</i>		Hilden, Kurki
Laaditaan sisäilmaohjelma. Laaditaan sisäilmaohjelman toteutusohjelma.	<i>Sisäilmaohjelma on valmis. Se menee päätöksentekoon yhdessä kiinteistöstrategian kanssa. Kaupungin sisäilmaryhmän toiminta on käynnistynyt kesällä 2018.</i>	<i>Sisäilmaohjelma on menossa päätöksentekoon yhdessä kiinteistöstrategian kanssa. Sisäilmaohjelman toteutusohjelma on laadittu ja toimenpiteet vuosille 2019 ja 2020 on aikataulutettu.</i>		Hilden, Saarinen
Tehdään tilahankkeiden toteutusmuotojen arviointi.	<i>Tehty vertailuraportti "Rakentamisen laadun ja riskien hallinta", jossa on vertailtu kahdeksan suurimman kunnan kolmen valtion omistajaorganisaation toimintatapoja rakennushankkeissa. Allianssi- ja elinkaaripilottihankkeiden seurantamenettely on käynnistynyt.</i>			Hilden, Mykkänen
VASTUULLINEN TALOUDENPITO				

Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Toteutetaan palvelutilaverkkoselvityksiä eli esim. koulujen, päiväkotien, nuoriso- ja kulttuuritilojen alueellisia tarkasteluja.	<i>Toteutettu palvelutilaverkkoselvitykset: Puistolassa, Mellunkylässä ja Kaarelassa. Myös Herttoniemen Visiossa. Pakilan palvelutila-allianssihankeessa tarkastellaan alueen koulu- ja päiväkotien sekä liikuntatiloja. Töölön ja Käpylän palvelutilaverkkotarkastelut ovat käynnissä.</i>	<i>Toteutetaan palvelutilaverkkoselvityksiä: Käpylä, Malmin keskusta ja lentokenttä, Haaga, Puotila, Herttoniemi, Laajasalo ja Vuosaari. Lisäksi valmistellaan Suutarila-Siltamäen alueen esiselvitys palvelutilaverkon osalta. Valmisteilla on myös leikkipuistojen palvelutilaverkkoselvitys.</i>		Hilden, Raveala
Yleisten alueiden keskeisten omaisuuslajien kuntotiedon hallintaan sovitaan menettelyt.	<i>Käynnissä. Yleisillä alueilla aloitettu, mm. katujen korjausvelkalaskentaa on tehty ja eri menetelmiä kokeiltu, puistojen kunnonmäärittäystä ja korjausvelkalaskentaa kehitetty. Siltojen kuntotiedonhallintaan on toimiva menettely.</i>			Hilden, Rytönen
VASTUULLINEN TALOUDENPITO				
Tuottavuuden parantaminen				
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019	2020	Vastuu
Tuottavuuden mittaristo otetaan osaksi johdon mittaristoa ja toiminnanohjausjärjestelmää.	<i>Toimialalle on vuoden 2018 aikana luotu tuottavuusmatriisit. Matriisien perusteella toimialan tuottavuuden kehitystä voidaan seurata vuodesta 2019 lukien.</i>	<i>Vuoden 2018 tilinpäätöksen perusteella saatu ensimmäiset tulokset mittaristosta. Vuoden 2019 aikana voidaan tehdä ensimmäiset vertailut tuottavuuden kehittymisestä.</i>		Sutela
	<i>Hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstösuunnitelman toimeenpano etenee (01/2019 tavoitemitoitus 212 = vähennystä 40 henkilötyövuotta).</i>			Lappalainen
Edunvalvonta/vahvistetaan kaupungin asemaa metropolialueena Vaikutetaan lainsäädäntötyöhön ja tiivistetään yhteistyötä ministeriöiden kanssa.	<i>Käynnissä. Vaikutettu maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen siten, että suurten kaupunkien, erityisesti Helsingin erityispiirteiden (mm. merkittävä maanomistus, monimutkaiset yhteensovittamisen haasteet) lainsäädännölle asettamat vaatimukset tulevat huomioituiksi lain valmistelussa. Helsinki on mm. yhtenä kaikkiaan viidestä kunnasta edustettuna lain valmistelun sidosryhmäfoorumissa. Keskusteltu liikenne- ja viestintäministeriön kanssa aktiivisesti liikennepolitiikasta liittyen mm. runkoverkkoasetukseen, maantielakiin ja tulevaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.</i>	<i>Osallistuttu MRL-sidosryhmätyöskentelyyn. Jatketaan edunvalvontaa tavoitteena, että kaupungilla säilyy määrittelyvalta sen osalta, minkälaisia kaavainstrumentteja se alueellaan soveltaa.</i>		Manninen, Stauffer, Henttonen

<p>Vahvistetaan strategian toteuttamisen kannalta relevanttien kaupunkien yhteistyöverkostoja ja benchmarkausta.</p> <p>MAL 2019 (Helsingin seudun maankäyttö, asuminen, liikenne) suunnitelma: seurataan kuinka kaupungin strategiset ja yleiskaavan toteuttamisohjelman tavoitteet toteutuvat MAL-työn eri vaiheissa (raami, luonnos, sopimus).</p>	<p><i>Kiinteistöstrategian valmistelussa benchmarkataan mm. Suomen yliopistokiinteistöjä ja Senaatti-kiinteistöjä sekä Tukholmaa, Osloa ja Göteborgia.” Toteutui kiinteistöstrategian valmistelun yhteydessä Suomen yliopistokiinteistöjä lukuunottamatta. Toteuttajana oli Newsec.</i></p> <p><i>”Kaupunkitekniikkaa (ulkovalaistus-, liikennevalo- ja muu LVIS-tekniikka) kehitetään ja benchmarkataan kansallisesti ja kansainvälisesti osallistumalla aktiivisesti mm. UV-7 -ryhmän ja LUCI -järjestön kehitystoimintaan</i></p> <p><i>Jatkettu Pohjoismaiden pääkaupunkien maankäytön suunnittelijoiden yhteistyöverkoston toimintaa ja osallistuttu vuosikokoukseen syksyllä 2018. Esitely kokouksessa Helsingin yleiskaavan toteuttamisohjelmaa. Käynnistetty Suomen EU-puheenjohtajakautteen liittyvän vuonna 2019 Helsingissä järjestettävän kaupunkisuunnittelukonferenssin valmistelu. Osallistuttu Suomen kasvukäytävän työskentelyyn ja nostettu lentoradan toteuttamisen edistäminen kasvukäytävän hallitusohjelmataavoitteeksi.</i></p> <p><i>Käynnissä. Vaikutettu aktiivisesti MAL-suunnitelman sisältöön ja varmistettu, että Helsingin kilpailukyvyyn ja kestäväen kasvun turvaamisen kannalta ensiarvoisen tärkeitä tavoitteet ja hankkeet tulevat huomioiduksi MAL-suunnitelman priorisoinneissa (mm. yleiskaavan toteuttamisen 1. vaiheen pikaraitiotiet, Pisara, asuntotuotannon kannalta olennaiset maantieliittymät). MAL-suunnitelmaluonnos valmistui syksyllä 2018. Kaupunkiympäristölautakunta antoi lausunnon 12/2018.</i></p>	<p>MAL-suunnitelma on valmis. Siirtyy sopimusneuvotteluvaiheeseen. 1. vaiheen pikaraitiotiet ja Pisara priorisoitu tavoitteen mukaan.</p>		
---	---	---	--	--